

Doniyor kitobi — O‘ninchi raqam

Jarayon

Jeff Pippenger

2023-12-05

Daniyor kitobining birinchi bobida, Daniyor Eremiyo tomonidan bashorat qilingan yetmish yillik asirlikka olib ketildi va bu asirlik Kirning birinchi yiliga qadar davom etdi.

Daniyor shoh Kirning birinchi yiliga qadar ham xizmatda davom etdi. Daniel 1:21.

Shunday qilib, Doniyor qadimgi Isroilga Quddusni qayta qurish va tiklash uchun qaytishga ruxsat bergan farmongacha, asirlikning yetmish yillik butun tarixini boshdan kechirdi.

Endi Fors shohi Ko‘rashning birinchi yilida, Egamizning Yeremiyo og‘zi orqali aytgan kalomi bajo bo‘lsin deb, Egamiz Fors shohi Ko‘rashning ruhini junbushga keltirdi; shunda u butun shohligi bo‘ylab bir farmon e‘lon qildi va uni yozma ravishda ham chiqardi, deb aytdi. Ezra 1:1.

Shunday qilib, Doniyor 2001-yil 11-sentabrda boshlangan va Bobildan chiqishga da‘vatni belgilovchi “farmon”gacha davom etadigan bir yuz qirq to‘rt mingning sinov jarayonining timsolidir.

Va men osmondan yana boshqa bir ovozni eshitdim: “Ey xalqim, undan chiqinglar, toki uning gunohlariga sherik bo‘lib qolmanglar va uning balolaridan ulush olmanglar. Chunki uning gunohlari osmongacha yetib bordi, va Xudo uning nohaqliklarini esladi”. Vahiy 18:4, 5.

Yetmish yillik asirlik — bir yuz qirq to‘rt minglikning sinov va poklanish davridir. 2001-yil 11-sentabrda Islomning uchinchi Voyi yetib keldi. Bu faqat Adventizmning asosiy haqiqatlarini qabul qiladiganlar tomonidan tan olinadi. Birinchi Voy ham, ikkinchi Voy ham kashshoflar tomonidan Islom deb to‘g‘ri aniqlangan edi. Ellen White ma‘qullagan, va Xabaquq kitobining ikkinchi bobining bajo bo‘lishi sifatida ko‘rsatilgan ham 1843-yilgi, ham 1850-yilgi kashshoflar jadvallarida Islom beshinchi va oltinchi Karnaylar deb aniqlangan. So‘nggi uch Karnay — Voy Karnaylaridir.

Va men qaradim va osmonning o‘rtasida uchib borayotgan bir farishtani ko‘rdim va eshitdim; u baland ovoz bilan shunday der edi: “Yerda yashovchilarning holiga voy, voy, voy bo‘lsin! Chunki hali karnay chalishi kerak bo‘lgan uch farishtaning karnay ovozlari sababli.” Vahiy 8:13.

Agar uchta Vay Karnaylari bo‘lsa va birinchi hamda ikkinchi Vay Karnaylari Islom bo‘lsa, uchinchi Vay Karnayi ham Islom ekanini anglash ancha sodda. Islomning Vay Karnaylari sifatidagi ramzining bir unsuri — ularning tiyib turilishidir, so‘ng esa ular qo‘yib yuborilganda. Opa Uayt Vahiy kitobining yettinchi bobidagi to‘rt shamolni “g‘azablangan ot” deb ta‘riflaydi; u “uzilib chiqishga” va o‘z ortidan “o‘lim hamda vayronagarchilik” keltirishga urinadi.

“Farishtalar to‘rt shamolni ushlab turibdilar; ular qutulib ketib, butun yer yuzi bo‘ylab yopirilib o‘tishga urinayotgan g‘azablangan ot timsolida tasvirlangan bo‘lib, o‘z yo‘lida vayronagarchilik va o‘limni olib keladi.

“Abadiy olamning naq ostonasida biz uxlab yotaylikmi? Biz loqayd, sovuq va o‘lik bo‘laylikmi? Ey, qaniydi, jamoatlarimizda Xudoning Ruhi va nafasi Uning xalqiga puflangan bo‘lsa, toki ular oyoqqa turib yashasinlar. Biz yo‘l tor, darvoza esa siqiq ekanini ko‘rishimiz kerak. Ammo biz o‘sha siqiq darvozadan o‘tganimizda, uning kengligi cheksizdir.” Manuscript Releases, 20-jild, 217.

To‘rt shamolni tiyib turgan to‘rt farishta, o‘lim va vayronagarchilik keltirib chiqaradigan Muqaddas Kitob bashoratidagi “g‘azablangan ot”ni tiyib turibdi. Vahiy kitobining to‘qqizinchi bobida, birinchi va ikkinchi Voy karnaylari aniqlab ko‘rsatilgan joyda, bir shoh ham aniqlab ko‘rsatiladi. U Vahiy kitobining “to‘qqiz-o‘n bir”ida aniqlab ko‘rsatiladi.

Va ularning ustidan tubsiz chuqurlikning farishtasi bo‘lgan bir shoh bor edi; uning nomi ibroniy tilida Abaddon, yunon tilida esa uning nomi Apollyondir, ya‘ni ular ustidan hukmronlik qiluvchi. Vahiy 9:11.

Shunday qilib, Islom podshohining nomi va demak, uning fe‘l-atvori ibroniycha Abaddon va yunoncha Apollyondir. Ibroniycha va yunoncha orqali ifodalangan Eski hamda Yangi Ahdlarning har ikkisida ham Islomning fe‘l-atvori ushbu ikki nomning ta‘rifida topiladi. Har ikkala so‘zning ma‘nosi ham “o‘lim va halokat”dir. Opa Uaġrning aytishicha, bir yuz qirq to‘rt ming kishi muhrlanayotgan paytda to‘rt farishta jilovlab turgan “g‘azablangan ot” bo‘shab chiqib, o‘z yo‘lida “o‘lim va halokat” keltirishga urinmoqda.

Muqaddas Yozuvlarda Islomga oid birinchi ishora — Islom dinini tutib turuvchilarning otasi bo‘lgan Ismoildir. O‘sha birinchi ishorada u yovvoyi odam sifatida ta‘riflanadi, va “yovvoyi” deb tarjima qilingan so‘z “yovvoyi arab eshagi” degan ma‘noni anglatadi. Islomga oid birinchi bashoratli ishora otlar oilasining bir ramzidir, va ot — kashshoflar tomonidan ikki muqaddas jadvalda birinchi va ikkinchi Voylarga oid Islomni tasvirlash uchun qo‘llangan timsoldir. Vahiyning yettinchi bobidagi to‘rt shamol, Xudo O‘z xalqini muhrlaguncha to‘xtatib turiladi, ya‘ni “tiyib turiladi”. Bir yuz qirq to‘rt ming kishining muhrlanish jarayoni ayni paytda sinov jarayoni va poklanish jarayonidir.

Bu bashoratli tasvirlarning barchasi Danielning yetmish yillik asirligi orqali ifodalanadi; bu asirlik birinchi xabarning quvvatlantirilishining timsoli bo‘lgan Yohayiqimdan boshlab, erkaklar va ayollarni Bobil ichidan tashqariga chorlaydigan “farmon”gacha davom etadi. Islomning avval tiyib turilishi, so‘ng esa qo‘yib yuborilishi, Injil bashoratining ramzi sifatidagi Islomning bashoratli xususiyatidir.

Ular “to‘rt shamol” deb tilga olinganda, Xudoning xizmatkorlari muhrlanayotgan paytda ular jilovlab turiladi. Ikkinchi Voyning boshida, milodiy 1840-yil 11-avgustda amalga oshgan uch yuz to‘qson bir yil va o‘n besh kunlik vaqt bashoratida, Ikkinchi Voyning Islomini ifodalovchi to‘rt farishta “bo‘shatildi”. Bashoratning oxirida esa ular “tiyib qo‘yildi”.

Karnayga ega bo'lgan oltinchi farishtaga shunday dedi: ulug' Furot daryosi bo'yida bog'lab qo'yilgan to'rt farishtani bo'shat. Va insonlarning uchdan bir qismini o'ldirish uchun bir soatga, bir kunga, bir oyga va bir yilga tayyorlab qo'yilgan o'sha to'rt farishta bo'shatildi. Vahiy 9:14, 15.

2001-yil 11-sentyabrda yuz qirq to'rt mingning tarixidagi birinchi xabar quvvat oldi; o'sha paytda uchinchi Voyning Islomiga "yo'l qo'yildi". Biroq u darhol "tiyib qo'yildi". Uayt opa buning nega sodir bo'lganini tushuntiradi, ammo avvalo shuni eslashimiz kerakki, Islomning Muqaddas Kitobdagi birinchi tilga olinishidagi maqsadi xalqlarni g'azablantirish edi; zero, Ismoilning qo'li har bir odamga qarshi bo'lur edi, va har bir odamning qo'li Islomga qarshi bo'lur edi.

Va Egamizning farishtasi unga dedi: "Mana, sen homiladorsan va o'g'il tug'asan; uning ismini Ismoil deb qo'yasan, chunki Egamiz sening jafolaringni eshitdi. U yovvoyi odam bo'lur; uning qo'li har kimga qarshi, har kimning qo'li esa unga qarshi bo'lur; va u barcha birodarlarining ro'parasida yashar." Ibtido 16:11, 12.

Muqaddas Kitob bashoratida Islomning maqsadi — Birlashgan Millatlar Tashkiloti o'z g'azabini Shanba kunini tutuvchilarga qaratishidan oldin, barcha xalqlarni Islomga qarshi birlashtirishdir. 2001-yil 11-sentabrda 9/11 ni Millerit voqealari ketma-ketligining takrorlanishi boshlanishining belgisi deb tushunadigan har bir kishi, xuddi "Doniyor" yetmish yilga Bobilga olib ketilganidagi holatga kirgan bo'ldi. Yohiyaqim o'sha sinov jarayonining boshlanishini ifodalaydi, va uchinchi Voyning Islomiyati o'shanda bo'shatib yuborildi, biroq Xudo O'z xalqini muhrlashi uchun darhol tiyib turildi.

"Bu vahiy 1847-yilda, Shanbaga rioya qilayotgan Advent birodarlaridan juda ozchilik bor bo'lgan paytda berilgan edi; ulardan ham faqat ozchiligi uning rioya qilinishi Xudoning xalqi bilan imonsizlar o'rtasida chegara chizish uchun yetarli darajada muhim, deb hisoblar edi. Endi esa o'sha vahiyni ijrosi ko'rinda boshlamoqda. Bu yerda zikr etilgan 'o'sha musibat vaqtining boshlanishi' balolar to'kila boshlaydigan vaqtni anglatmaydi, balki ular to'kilishidan sal avvalgi qisqa davrni anglatadi, Masih esa muqaddasxonada bo'lgan paytni. O'sha vaqtda, najot ishi yakuniga yetib borayotgan chog'da, yer yuziga musibat kelib qoladi va xalqlar g'azablanadi, biroq uchinchi farishtaning ishiga to'sqinlik qilmasligi uchun tiyib turiladi. O'sha vaqtda 'keyingi yomg'ir', ya'ni Rabbimiz huzuridan keladigan tetiklanish keladi, toki u uchinchi farishtaning baland ovozigacha qudrat bersin va avliyolarni yetti oxirgi bala to'kiladigan davrda bardosh bera olishga tayyorlasin." Early Writings, 85.

Daniyelning yetmish yili 2001-yil 11-sentyabrda boshlandi; o'sha paytda Islom qo'yib yuborildi va Vahiy kitobining o'n uchinchi bobidagi yer hayvoniga to'satdan va kutilmaganda zarba berib, xalqlarni g'azablantirdi. Shundan so'ng Islom jilovlab qo'yildi, toki uchinchi farishtaning ishi yakuniga yetkazilsin. Uchinchi farishtaning ishi — Xudoning xalqini muhrlashdir, va bu ish 2001-yil 11-sentyabrda boshlanganda, Kechki Yomg'ir "sepa" boshladi. Daniyelning birinchi bobi bir yuz qirq to'rt mingning sinov jarayonini tasvirlaydi; bu jarayon 2001-yil 11-sentyabrda boshlanib, Vahiy kitobining o'n sakkizinchi bobidagi ikkinchi "ovoz" Xudoning boshqa podasini Bobildan tashqariga chaqirgungacha davom etadi. Shunday ekan, Daniyel hozir ruhiy asirlikda bo'lgan bir xalqni anglatadi, sinov jarayonining mutlaq yakunigacha. Daniyelning birinchi

bobidagi sinov davrining xulosasi “kunlarning oxiri” sifatida belgilangan.

Shoh belgilagan muddat tugagach, ya’ni ularni uning huzuriga keltirish lozim bo‘lgan kunlar oxirida, xadimlar boshlig‘i ularni Navuxadnazar huzuriga olib kirdi. Shoh ular bilan suhbatlashdi; va ularning barchasi orasida Doniyor, Xananyo, Mishoil va Ozariyoga teng keladigani topilmadi; shu bois ular shoh huzurida xizmatda turdilar. Shoh ulardan so‘ragan barcha hikmat va fahm masalalarida u ularni butun saltanatidagi barcha sehrugarlar va munajjimlardan o‘n barobar afzal deb topdi. Doniyor 1:18–20.

Uchinchi sinov, Doniyor va uch nafar sodiq yigit uchun bashoratli lakmus sinovini ifodalagan bo‘lib, ular Navuxadnazar tomonidan hukm qilinib, “uning butun shohligidagi barcha sehrugarlar va munajjimlardan o‘n karra afzal” deb topilganlarida sodir bo‘ldi. Uchinchi sinov hukm bilan ifodalanadi, va bu hukm “kunlarning oxirida” yuz berdi. Doniyor kitobida “kunlarning oxiri” — Doniyor o‘z ulushida turadigan joydir.

“Ko‘plar poklanadi, oqaradi va sinaladi; ammo fosiqlar fosiqlik qiladilar; fosiqlardan hech biri anglamaydi; donolar esa anglaydilar.... Ming uch yuz o‘ttiz besh kunga yetib kelib, sabr bilan kutgan kishi baxtlidir. Ammo sen (Doniyor) oxiratgacha o‘z yo‘lingdan bor: chunki sen orom topasan va kunlarning oxirida o‘z nasibangda turasan.”

“Doniyor o‘z ulushida turadigan vaqt keldi. Unga berilgan nur misli ko‘rilmagan darajada dunyoga yetib boradigan vaqt keldi. Agar Rabbiiy shu qadar ko‘p ish qilgan kishilar nurda yursalar, ular Masih haqidagi va Unga taalluqli bashoratlar haqidagi bilimlari bu yer tarixining yakuniga yaqinlashgan sari juda ortadi.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, 4-jild, 1174.

Opa Uayt “kunlarning oxiri”ni Doniyor kitobining o‘n ikkinchi bobi o‘ninchi oyatidagi poklanish jarayoni bilan bog‘liq holda ko‘rsatadi. U ko‘pincha o‘ninchi oyatni o‘n uchinchi oyatdagi “kunlarning oxiri” bilan birga qo‘llaydi.

“Ko‘plar poklanadi, oqartiriladi va sinaladi; ammo yovuzlar yovuzlik qilishda davom etadilar; yovuzlardan hech biri tushunmaydi; lekin donolar tushunadilar.... Ming uch yuz o‘ttiz besh kunga yetib kelib, kutib turgan kishi baxtlidir. Ammo sen (Doniyor) oxirigacha o‘z yo‘lingdan bor; chunki sen orom olursan va kunlarning oxirida o‘z ulushingda turursan.”

“Doniyor bugun o‘z ulushida turibdi, va biz unga xalqqa so‘zlash uchun o‘rin berishimiz kerak. Bizning xabarimiz yonib turgan chiroq kabi oldinga chiqmog‘i lozim. O‘sha vaqtda xalqing farzandlari uchun turuvchi ulug‘ shahzoda — Mikoil qo‘zg‘alur; va shunday bir musibat vaqti bo‘lurki, xalq bo‘lgandan beri o‘sha vaqtgacha hech qachon bo‘lmagan; va o‘sha vaqtda xalqingdan kitobda yozilgan holda topilgan har bir kishi qutqarilur. Va yer tuprog‘ida uxlayotganlarning ko‘plari uyg‘onur, ba’zilar abadiy hayotga, ba’zilar esa sharmandalik va abadiy nafratga. Va donolar osmon gumbazining yorqinligiday porlarlar; va ko‘plarni solihlikka qaytarganlar yulduzlar kabi abadul-abad porlarlar.”

“Bu so‘zlar biz ushbu oxirgi kunlarda bajarishimiz lozim bo‘lgan ishni bayon etadi. Biz yarim uyg‘oq holatda emasmiz. Bajarilishi shart bo‘lgan ishni amalga oshirish uchun zarur bo‘lgan qudrat bizda yo‘q. Biz hayotga kirishimiz, birlashishga kirishimiz kerak. Hozir, ayni hozir,

tavba va mag‘firat ishimizning eng yaqqol xususiyatlari bo‘ladigan o‘rinda turishimiz kerak. Hech qanday janjal bo‘lmasligi lozim. Ko‘zlarni ko‘r qiluvchi o‘z ishida Shaytonga qo‘shilish uchun endi juda kech. Yo‘ldan ozdiruvchi ruhlar va jinlarning ta‘limotlariga quloq tutish uchun endi juda kech.”

“Menga shuni aytish topshirilganki, Muqaddas Ruh til va nutq ato etganida, biz Hosil bayrami kunida amalga oshirilgan ishga o‘xshash bir ishning bajarilganini ko‘ramiz. Masihning vakillari ongli ravishda mehnat qiladilar. Bu yerda bir kishi, u yerda yana boshqasi yiqitish va vayron qilishga urinayotgan holda topilmaydi.

“Farmon kuchga kirishishidan oldin, kun somondek o‘tib ketishidan oldin, Egamizning qattiq g‘azabi ustingizga kelishidan oldin, Egamiz g‘azabining kuni ustingizga kelishidan oldin, ey Uning hukmini ado etgan yer yuzining barcha kamtarlari, Egamizni izlanglar; solihlikni izlanglar, kamtarlikni izlanglar: ehtimol, Egamiz g‘azabining kunida yashirinursizlar.”
Australian Union Conference Record, March 11, 1907.

Bobidagi Doniyorning yetmish yillik asirligi bilan ifodalangan bir yuz qirq to‘rt ming kishining muhrlanishi Doniyor kitobining o‘n ikkinchi bobi, o‘ninchi oyatida tasvirlangan. Bu oyat “haqiqat”ning muhriga egadir, chunki u ibroniycha “haqiqat” so‘zining xos belgisi bo‘lgan uch bosqichni aniqlab beradi. Ko‘plar poklanadi, oq qilinadi, so‘ngra sinaladi. Doniyor va uch munosib birinchi bobda Xudodan qo‘rqish orqali poklandilar, chunki ular Bobil taomini yemaslikka qaror qilgan edilar. So‘ng ular Bobil taomini yeganlardan ko‘ra ko‘rinishlari yanada chiroyliroq va semizroq bo‘lgan bir qiyofani namoyon etdilar. Ularning qiyofasi oq kiyimlar bo‘lmish Masihning solihligi edi. Shundan keyin ular kunlarning oxirida Navuxadnazar hukmiga kirganlarida sinaldilar.

“Kunlarning oxirida”, Doniyor “o‘z ulushida” turganida, Xudoning xalqi uchun “Masih va Unga oid bashoratlar haqidagi bilim nihoyatda ortadi”. Nebuxadnazar “hikmat va fahmga oid barcha masalalarda” Doniyor bilan uch nafar sodiq kishining “o‘zining butun saltanatidagi barcha sehrgarlar va munajjimlardan o‘n baravar afzal” ekanliklari “aniqlanganini” qayd etdi.

Doniyor kitobining birinchi bobi uch bosqichli sinov jarayonidan o‘tadigan bir yuz qirq to‘rt mingning tajribasini tasvirlaydi. O‘sha jarayon haqida fikr bildirar ekan, Opa Uayt shunday deydi: “Bu so‘zlar bizdan ushbu oxirgi kunlarda bajarishimiz lozim bo‘lgan ishni ko‘rsatadi. Biz yarim ham uyg‘oq emasmiz. Biz bajarilishi shart bo‘lgan ishni ado etish uchun zarur bo‘lgan qudratga ega emasmiz. Biz hayotga kirishimiz, birlashuvga kirishimiz kerak. Hozir, ayni hozir, tavba va mag‘firat ishimizning eng ko‘zga tashlanadigan xususiyatlari bo‘ladigan o‘sha mavqeda turishimiz kerak. Hech qanday janjal bo‘lmasligi kerak.”

“Kunlarning oxiri”ga olib boradigan sinov jarayoni Vahiy kitobining o‘n birinchi bobida tilga olingan ikki guvohning tirilishiga olib boradi. Hozir biz bajarishimiz kerak bo‘lgan ish — 2001-yil 11-sentyabr xabarini qabul qilish va o‘lik quruq suyaklar orqali ifodalanganidek uyg‘onishdir. “Biz hayotga kelishimiz, birlikka kirishimiz kerak.” Biz shunday qilganimizda, ishimizning eng yaqqol xususiyatlari “tavba va mag‘firat” bo‘ladi. Ishimizning eng yaqqol xususiyati Doniyorning to‘qqizinchi bobida, u Levilar kitobining yigirma oltinchi bobidagi ibodatni qilib, o‘z gunohlari va otalarining gunohlari uchun kechirim so‘raganida ifodalanadi; shu bilan birga, u 2020-yil 18-iyulda

cho‘zilish davrining boshlanishini belgilagan ko‘ngil qolishidan beri Xudoga qarshi yurib kelganini ham tan oladi. U, shuningdek, ayni o‘sha davr davomida Xudo ham unga qarshi yurib kelganini tan olishi kerak. Doniyor 2020-yil 18-iyuldan beri “yetmish yil”lik asirlikdan o‘tib kelganlarni ifodalaydi.

Yetmish yil — Levilar yigirma oltidagi “yetti vaqt”ning timsolidir. Solnomalar kitobi bizga shuni ma’lum qiladiki, yetmish yil o‘sha davr bo‘lib, unda yer Levilar yigirma beshdagi ahdga qarshi qadimgi Isroilning isyoni tufayli unga bahramand bo‘lishga yo‘l qo‘yilmagan shanbalardan “bahramand bo‘lar” edi.

Rabbimizning Yeremiyo og‘zi bilan aytgan kalomi bajo bo‘lishi uchun, yurt o‘z shanba damlarini ado etgunicha; chunki u vayron holida yotgan butun davr mobaynida, yetmish yil to‘lgunicha, shanba damini tutdi. 2 Solnomalar 36:21.

Vahiy kitobining o‘n birinchi bobidagi ikki guvoh 2020-yil 18-iyuldan keyin ko‘chada o‘lik yotgan “uch yarim kun” bashoratli “cho‘l”ning timsoli sifatida “yetmish yil”ning ham, shuningdek “yetti vaqt”ning ham timsolidir. “Kunlarning oxirida” esa Doniyor kitobida muhrlab qo‘yilgan bashoratli kunlarning oxirining timsolidir.

1798-yilda Doniyor kitobi muhrdan ochildi va Doniyor o‘z ulushida turib, o‘z maqsadini amalga oshirishga tayyor edi.

“Xudo bir insonga ado etishi uchun alohida bir ish berganida, u Doniyor singari o‘z ulushi va o‘rnida turishi, Xudoning chaqirig‘iga javob berishga va Uning maqsadini bajo keltirishga tayyor bo‘lishi kerak.” Manuscript Releases, 6-jild, 108.

1844-yil 22-oktabrda, Doniyor kitobining sakkizinchi bobi o‘n to‘rtinchi oyati bajo bo‘lishi bilan, Doniyor kitobi yana o‘z ulushida turdi. 1798 va 1844-yillar birinchi va ikkinchi g‘azablarning yakunidir, shuning uchun ular “yetti vaqt”ning oxirini belgilaydi. Doniyor kitobidagi “kunlarning oxiri” “yetti vaqt” bilan ifodalangan asirlikning tugashining ramzidir. Doniyor kitobining to‘rtinchi bobida, Navuxadnazar ustidan “yetti vaqt” o‘tguncha yirtqich hayvon kabi yashadi. “Kunlarning oxiri”da esa uning shohligi va aqli o‘ziga qaytarildi.

Va kunlarning oxirida men — Navuxadnazar — ko‘zlarimni osmonga ko‘tardim, aql-idrokim menga qaytdi; va men Taoloni muborak deb bildim, abadulabad Tirik bo‘lganni madh etib ulug‘ladim; Uning hukmronligi abadiy hukmronlikdir, va Uning shohligi nasldan-naslga davom etur. Yer yuzining barcha aholisi hech narsa hisoblanur; U osmon lashkarlari orasida ham, yer yuzi aholisi orasida ham O‘z irodasiga ko‘ra ish tutar; va hech kim Uning qo‘lini to‘sa olmas, yoki Unga: “Nima qilmoqdasan?” deya olmas. O‘sha vaqtda aql-idrokim menga qaytdi; shohligimning shuhrati uchun izzatim va nuroniyligim menga qaytdi; maslahatchilarim va amaldorlarim meni izlab keldilar; va men shohligimda qayta mustahkamlandim, hamda menga yanada ulug‘vor saltanat qo‘shildi. Doniyor 4:34–36.

Yuz qirq to‘rt ming kishining muhranish davrining oxiri “kunlarning oxiri” sifatida ifodalanadi, va shuning uchun u “yetmish yil”ning, shuningdek, “yetti zamon”ning ham ramziy yakunini bildiradi. O‘sha paytda, “tavba va mag‘firat” ilgari o‘lik quruq suyaklar vodiysi orqali o‘tadigan ko‘chada

yotgan o‘liklar bo‘lganlarning ishini ifodalovchi xususiyatlar bo‘ladi.

Yuz qirq to‘rt mingning tavba ishining ko‘rinadigan belgisi Hizqiyolning to‘qqizinchi bobida “oh urish va fig‘on qilish” sifatida tasvirlangan. Xudoning xalqi o‘z shaxsiy gunohlarini e’tirof etib, ulardan yuz o‘giranlarida, ota-bobolarining ayni gunohlarini takrorlaganliklarini tan olganlarida, o‘z fikrlaridagi mag‘rurlikni chetga surib, Xudoga zid yo‘lda yurganliklarini, shuningdek 2020-yil 18-iyulda kechikish vaqti kelganidan beri U ham ularga zid yo‘lda yurganini e’tirof etganlarida, shunda ular saltanatdagi o‘zlarini dono deb bilgan barcha boshqa kishilardan “o‘n baravar” ko‘proq bashoratli qudratga ega ekani ayon bo‘ladi.

Muhrlash jarayoni Islomning qo‘yib yuborilishi va so‘ngra tiyib turilishi bilan boshlandi. O‘sha jarayon qanday boshlangan bo‘lsa, xuddi shunday yakun topadi: Islom yana bir bor qo‘yib yuborilganda. U muhrlash vaqti kunlarining oxirida qo‘yib yuboriladi; bu vaqt Doniyor uchun odamlarni Bobil ichidan chiqishga chaqirgan Kir farmoni edi. Aynan o‘sha yerda, poklanish kunlarining oxirida, Qo‘shma Shtatlardagi yakshanba qonuni “farmoni”ning hukmida, sodiqlar “o‘n barobar ko‘proq” bashoratli qudratga ega ekani aniqlanadi.

“Siz Rabbiyning kelishini haddan tashqari uzoq deb bilmoqdasiz. Men keyingi yomg‘ir [yarim tun faryodiday] to‘satdan va o‘n baravar qudrat bilan kelayotganini ko‘rdim.” Spalding and Magan, 5.

Keyingi maqolada Doniyor kitobining ikkinchi bobini ko‘rib chiqishni boshlaymiz.

“Bu yarim tun nidosi edi va u ikkinchi farishtaning xabariga kuch berishi lozim edi. Tushkunlikka tushgan azizlarni uyg‘otish va ularni oldilaridagi buyuk ishga tayyorlash uchun osmondan farishtalar yuborildi. Eng iste’dodli kishilar bu xabarni birinchi bo‘lib qabul qilganlar emas edi. Farishtalar kamtarin, fidoyi zotlarga yuborildi va ularni: ‘Mana, Kuyov kelmoqda; Uni kutib olishga chiqinglar!’ degan nidoni ko‘tarishga majbur qildi. Bu nido ishonib topshirilganlar shoshildilar va Muqaddas Ruhning qudrati bilan xabarni e‘lon qilib, tushkunlikka tushgan birodarlarini uyg‘otdilar. Bu ish insonlarning donoligi va ilmidan emas, balki Xudoning qudratidan kelib chiqqan edi, va nidoni eshitgan Uning azizlari unga qarshilik qila olmadilar. Eng ruhiy kishilar bu xabarni birinchi bo‘lib qabul qildilar, ilgari ishda yetakchilik qilganlar esa uni qabul qilish va: ‘Mana, Kuyov kelmoqda; Uni kutib olishga chiqinglar!’ degan nidoni yanada kuchaytirishga yordam berishda eng oxirgilardan bo‘ldilar.” Early Writings, 238.